

ПОКРЕТАЊЕ ИЗВРШНОГ ПОСТУПКА

Др Ранка Рачић*

Апстракт: *Основна процесна начела у погледу покретања извршног поступка су начело диспозитивности и официјелности. Примарно процесно начело у погледу иницијативе за покретање извршног поступка је начело диспозитивности. Међутим, правилима извршне процедуре предвиђено је, у законом одређеним случајевима, покретање извршног поступка по службеној дужности. Случајеви у којима се извршни поступак покреће по начелу официјелности су релативно бројни. Официјелно покренут извршни поступак води се у општем интересу ради принудне реализације јавноправног потраживања, јавног интереса или интереса одређених категорија лица која уживају посебну друштвену заштиту.*

Приједлог за извршење као акт којим се покреће извршни поступак разликује се у садржајном и функционалном смислу зависно од тога да ли се извршни поступак покреће на основу извршне исправе или на основу вјеродостојне исправе. Уколико суд по службеној дужности покреће извршни поступак приједлога као иницијалне радње којим се покреће извршни поступак уопште нема. У раду је аутор указао на ове разлике и специфичности.

Кључне ријечи: *начело диспозитивности, начело официјелности, покретање извршног поступка, приједлог за извршење на основу извршне исправе, приједлог за извршење на основу вјеродостојне исправе, двостраначки извршни поступак, једностраначки извршни поступак.*

---

* Професор на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву

1. У погледу иницијативе за покретања извршног поступка примарно процесно начело је начело диспозиције. Правилима Закона о извршном поступку¹ је предвиђено да се извршни поступак покреће приједлогом тражиоца извршења.² У извршном поступку странке су означене техничким терминима тражилац извршења и извршеник. Тражилац извршења је она странка која је покренула поступак ради извршења неког потраживања а извршеник је лице против кога се потраживање остварује. Начело диспозиције вриједи и за покретање неких инцидентних поступака у оквиру покренутог извршног поступка. Тако нпр. поступак противизвршења се покреће по начелу диспозиције. Такође, приједлог за утврђивање извршеникове имовине подноси извршеник и суд по службеној дужности не може покренути поступак за утврђивање извршеникове имовине.

У законском тексту у коме је регулисана извршна судска процедура одређено је да се извршни поступак у одређеним случајевима покреће по службеној дужности. За разлику од парничног поступка у коме је начело диспозиције незнатно ограничено начелом официјелности, у извршном поступку начело официјелности долази јаче до изражаја. Право на покретање поступка извршења и поступка обезбјеђења припада извршном суду кад су у питању потраживања јавноправне природе о чијој се принудној реализацији стара сам извршни суд или у циљу заштите општег, јавног интереса или интереса одређених категорија лица која уживају посебну друштвену заштиту³. У овом случају органи или лица дужни су доставити суду извршну исправу или на други начин обавијестити суд да постоји потреба за покретање поступка по службеној дужности. Положај тражиоца извршења у извршном поступку немају органи или лица која су по закону дужна доставити суду одређену извршну исправу или га на други начин обавијестити о постојању разлога за покретање извршног поступка по службеној дужности. Они у извршном поступку имају положај денунцијанта.⁴

2. Приједлог за извршење као акт којим се покреће извршни поступак разликује се у садржајном и функционалном смислу зависно

---

¹ Видјети Закон о извршном поступку Републике Српске, Сл. гл. РС. бр.59/03 и измјене и допуне Закона о извршном поступку 85/03, 64/05, 64/05, 118/07. (У даљем раду ЗИП РС).

² Видјети чл. 3 ст. 1 ЗИП-а.

³ Г. Станковић, Једностраначки извршни поступци, *Правна ријеч*, Бања Лука, бр. 20/09, стр. 28.

⁴ М. Дика, *Овршно процесно право*, Загреб, 2007, стр. 280.

од тога да ли се извршни поступак покреће на основу извршне исправе или на основу вјеродостојне исправе. Уколико суд по службеној дужности покреће извршни поступак приједлога као иницијалне радње којом се покреће извршни поступак уопште нема. Ако извршни суд покрене извршни поступак по службеној дужности, у поступку извршења се појављује само једна странка - извршеник.

Извршни поступак се покреће по службеној дужности кад је извршна исправа рјешење о кажњавању. Извршни суд изриче новчане казне у извршном поступку због процесне недисциплине или када се ради о рјешењу о трошковима парничног или кривичног поступка који су исплаћени из предрачунских средстава суда као и у другим случајевима. Орган који је донио одлуку која се извршава по службеној дужности доставља извршном суду ту извршну исправу која је снабђена клаузулом извршности. Кад се извршни поступак спроводи по службеној дужности наплата новчаних средстава иде у корист државе.

3. Приједлог за извршење је иницијала радња којом тражилац извршења покреће извршни поступак. Приједлог за извршење има форму поднеска. Садржина приједлога је одређена правилима ЗИП⁵. Тако приједлог за извршење поред обавезних елемената мора имати и елементе које мора имати сваки поднесак. Поред елемената које мора имати сваки поднесак приједлог за извршење мора садржавати одређени захтјев за извршење. Садржина приједлога за извршење зависи од тога да ли се извршење спроводи на основу извршне или вјеродостојне исправе.

Приједлог за извршење подноси се стварно и мјесно надлежном суду. Приједлог се мора поднијети у довољном броју примјерака за суд и противну странку. Уз приједлог за извршење тражилац извршења је дужан да приложи одређене прилоге⁶. Тражилац извршења је дужан, по правилу, да приложи извршну исправу снабђену клаузулом извршности ако се извршење спроводи на основу извршне исправе.

---

⁵ Видјети, чл. 36 ЗИП-а.

⁶ О извршењу на непокретности ради наплате новчаног потраживања тражилац извршења је дужан уз приједлог за извршење поднијети земљишнокњижни извадак као доказ да је извршеник власник непокретности, а ако је право својине уписано на друго лице, тражилац извршења је дужан поднијети исправу која је подобна за упис извршениковог права. О томе детаљно видјети, Р. Рачић, Извршење на непокретности – неке неопходне измјене Закона о извршном поступку у циљу повећања ефикасности-, *Правна ријеч*, Бања Лука, бр. 20/09, стр. 95 -110.

Ако се приједлог за извршење тражи на основу вјеродостојне исправе⁷, тражилац извршења је дужан да уз приједлог приложи вјеродостојну исправу у оригиналу или њен овјерен препис. Специфичност овог приједлога је у томе што се њиме покреће поступак извршења иако није претходно вођен парнични поступак у коме би на ауторитативан начин било утврђено постојање извршног потраживања. Од извршног суда, из разлога економичности, се захтјева да својим рјешењем супституише парнични поступак. У приједлогу за извршење на основу вјеродостојне исправе поред захтјева за извршење, тражилац извршења мора поставити захтјев да суд наложи извршенику да у року од осам дана а у мјеничним и чековним стварима у року од три дана по достављању рјешења, намири потраживање заједно са одмјереним трошковима.

Ако се тражи извршење на основу извршне нотарске исправе, тражилац извршења дужан је да уз приједлог за извршење приложи нотарски обрађену исправу.

Уколико се приједлог за извршење покреће због неиспуњења потраживања које је садржано у судском поравнању или поравнању које је сачињено у управном поступку, тражилац извршења је дужан да достави записник о судском поравнању односно о поравнању пред управним органом.

4. Садржина приједлога за извршење зависи од врсте исправе на основу које се покреће извршни поступак. Тако садржина приједлога за

---

⁷ Вјеродостојна исправа је посебна врста исправе која представља посебан основ за извршење. Извршни суд на основу вјеродостојне исправе одређује извршење ради остварења новчаног потраживања. Вјеродостојне исправе су исправе које уживају одређени степен повјерења у правном саобраћају. Правилима ЗИП није дефинисана вјеродостојна исправа, већ су само набројене исправе које по закону представљају вјеродостојне исправе. ЗИП су таксативно набројане вјеродостојне исправе: 1) мјеница и чек с протестом и повратним рачуном, ако су потребни ради заснивања потраживања, 2) рачуни или изводи из пословних књига за цијену комуналних услуга испоруке воде, топлотне енергије и одвоз смећа. Законом о радио телевизији РС (2006) предвиђено је да рачуни или изводи из пословних књига РТРС који се односе на потраживање РТВ таксе представљају вјеродостојну исправу у смислу ЗИП. Рјешавајући по апелацији Уставни суд на сједници одржаној 29 априла 2009. донио је одлуку о допуствости и у образложењу одлуке заузео је став „да се вјеродостојним исправама у смислу ЗИП сматрају рачуни или изводи из пословних књига за цијену комуналних услуга испоруке воде, топлотне енергије и одвоза смећа те да правилима ЗИП није прописана могућност да вјеродостојну исправу представља исправа која се другим законом одређује као таква“.

извршења је условљена: извршном исправом, страном извршном исправом и вјеродостојном исправом.

Међутим, неки елементи приједлога за извршење су исти, без обзира о којој се исправи ради. Пошто приједлог за извршење има форму поднеска, он мора да садржи све елементе које мора да има један поднесак. Приједлог за извршење садржи: означање извршног суда, означање странака (тражиоца извршења и извршеника са свим елементима који служе за идентификацију странака), означање извршне односно вјеродостојне исправе, захтјев за извршење, средства којим извршење треба спровести и предмет извршења⁸.

Поред елемената које мора имати сваки поднесак приједлог за извршење на основу извршне исправе мора садржавати: означање потраживања чије се остварење тражи, средства извршења и предмет извршења, уколико је познат. Поред ових обавезних елемената, приједлог за извршење може садржавати и захтјев за утврђивање извршеникове имовине⁹.

---

⁸ О томе детаљно видјети. Г. Станковић, *Грађанско процесно право*, друга свеска, *Ванпарнично и Извршно процесно право*, Ниш, 2007, стр. 220.

⁹ Тражилац извршења под одређеним условима може затражити од суда да утврди извршеникову имовину. Наиме, тражилац извршења може у приједлогу за извршење који се заснива на извршној исправи захтјевати да суд, прије доношења рјешења о извршењу, затражи од самог извршеника да достави податке о својој имовини. Тражилац извршења у приједлогу за извршење може захтјевати да суд затражи и од других физичких и правних лица, односно управних и других органа и организација да доставе податке о извршениковој имовини. Тражилац извршења мора учинити вјероватним постојање имовине извршеника. Суд по службеној дужности не утврђује имовину извршеника. Тако нпр. уколико тражилац извршења има податке да извршеник има код одређених банака депонована новчана средства морао би навести назив и сједиште банке и број рачуна извршеника. Уколико извршење на предложеним средствима извршења није успјело тражилац извршења може захтјев за утврђивање извршеникове имовине истаћи и након доношења рјешења о извршењу. Кад суд прими приједлог у коме тражилац извршења тражи да се утврди извршеникова имовина, ако су законом предвиђени услови испуњени, донијеће закључак и одредити да извршеник односно неко физичко или правно лице односно управни или други орган или организација пружи суду тражене податке који се односе на извршеникову имовину. Истовремено суд одређује рок у коме су та лица односно органи дужни да поступе по налогу суда, као и упозорење о посљедицама непоступања по налогу суда. Уз одлуку суда одређеним лицима односно органима суд доставља и посебан образац на коме су ова лица дужна евидентирати извршеникову имовину. Попис извршеникове имовине извршеник или друго лице, које суд одреди, дужан је доставити на посебном обрасцу. Садржину обрасца је прописао министар правде РС. У попису извршеникове имовине морају бити наведени потпуни подаци о покретној и непокретној имовини извршеника, а посебно о висини новчаних примања и новчаних депозита и мјесту гдје се они налазе. Извршеник

Потраживање чије се остварење тражи је извршни захтјев тражиоца извршења који му припада на основу извршне исправе. Средства извршења представљају скуп радњи које су унапријед предвиђене правилима ЗИП. Средства извршења су различита и зависе од тога да ли се ради о новчаном или неновчаном потраживању. Предмет извршења је оно на чему треба спровести извршење. Предмет извршења су ствари и права на којима се може спровести извршење. Захтјев за извршење је редовно садржан у приједлогу за извршење без обзира што овај елемент није наведен у закону као обавезан. Захтјев за извршење је процесни захтјев тражиоца извршења којим он захтјева од суда да му се пружи правна заштита како би дефинитивно остварио право на правну заштиту које је већ одавно неспорно. У захтјеву за извршење тражилац извршења тражи да суд спроведе принуду ради остваривања његовог извршног потраживања. Поред главног захтјева, тражилац извршења може истаћи и споредне захтјеве као што су нпр. захтјев за исплату камате, захтјев за рјешавање претходног питања итд.

Захтјев за утврђивање извршеникове имовине тражилац извршења може кумулирати уз приједлог за извршење. Тражилац извршења овај захтјев може ставити у приједлогу за извршење, пошто је законом предвиђено да ће суд након спроведене „истраге“ обавијестити тражиоца извршења о имовинском стању извршеника како би овај допунио приједлог за извршење односно измијенио уколико тражилац извршења поднесе захтјев за утврђивање извршеникове имовине након доношења рјешења о извршењу.

5. Кад нотарска исправа има карактер извршне исправе нема никакве разлике у погледу садржине приједлога за извршење на основу ове исправе у односу на приједлог за извршење на основу извршне исправе.

6. Тражилац извршења може покренути извршни поступак и на основу стране извршне исправе. Страна судска одлука изједначава се са одлуком суда у БиХ само ако је призна суд у БиХ. Поступак за признање стране судске одлуке врши се у складу са правилима која су предвиђена у Закону о сукобу закона са прописима других земаља у

односно лице које је одлуком суда одређено да достави уредно попуњен образац мора то учинити у року који је суд одредио. Ако одређена лица односно органи не поступе по налогу суда, законом су предвиђене санкције у циљу ефикасности извршења. Лицима која не поступе по налогу суд ће изрицати новчане казне. Уколико ова лица не поступе по поновљеном налогу суда, суд ће поново изрицати исте.

одређеним односима (1982) који се у РС примјењује на основу чл. 12 Уставног закона за спровођење Устава. Да би суд извршио страну судску одлуку, тражилац извршења уз приједлог за извршење мора приложити потврду надлежног суда односно другог органа о правноснажности одлуке по праву државе у којој је донесена.

Поступак признања стране судске одлуке зове се делибациони поступак. Да би домаћи суд признао страну судску одлуку морају бити испуњени одређени услови. Наиме, да би се признала страна судска одлука мора постојати надлежност страног суда по правилима која су предвиђена о међународној судској надлежности суда у РС. Уколико је предвиђена искључива надлежност суда у РС суд неће признати одлуку страног суда. Изузетно, уколико се ради о брачним парницама када признање тражи тужени, или ако признање стране извршне одлуке тражи тужилац, а тужени се не противи, искључива надлежност суда у РС није сметња за признање те одлуке. Приликом доношења судске одлуке, страни суд мора поштовати начело контрадикторности. Уколико није удовољено начелу контрадикторности суд ће одбити да призна страну судску одлуку. Да би страну судску одлуку домаћи суд признао, она мора бити правноснажна и мора бити снабђена клаузулом извршности у складу са правилима државе у којој је одлука донесена. Такође, да би суд у РС признао страну судску одлуку, мора постојати узајамност. И кад су ови услови кумулативно испуњени, домаћи суд неће признати страну судску одлуку ако лице против кога је донесена ова одлука није могло учествовати у поступку и ако би признање стране судске одлуке било у супротности са Уставом БиХ.

Ако страна судска одлука није призната, тражилац извршења може поднијети приједлог за извршење с тим да се у самом приједлогу мора поставити и захтјев за признање стране судске одлуке. У овом случају признање стране судске одлуке би се рјешавало као претходно питање. Суд неће донијети посебно рјешење о претходном питању већ ће само заузети позитиван или негативан став који ће изнијети у образложењу рјешења о извршењу. Ако суд одбије да призна страну судску одлуку, против ове одлуке странка може изјавити жалбу у року од 15 дана од достављања рјешења.

Кад домаћи суд призна страну судску одлуку, поступак извршења се спроводи на исти начин као да је у питању домаћа судска одлука јер је она изједначена са њом у погледу дејства.

По својој правној природи поступак признања стране судске одлуке је ванпарнични поступак, и уколико тражилац извршења у

приједлогу за извршење истакне захтјев за признање стране судске одлуке, суд ће о истом одлучивати као о претходном питању па тек онда о приједлогу за извршење.

7. Кад повјерилац има вјеродостојну исправу¹⁰ која се односи на потраживање, он може покренути извршни поступак иако није претходно вођен парнични поступак у коме је правноснажно утврђено постојање потраживање. У односу на приједлог за извршење на основу извршне исправе, специфичност овог приједлога је у томе што тражилац извршења покреће извршни поступак ради остварења новчаног потраживања кад постоји одређена вјеродостојна исправа. Приједлог за извршење на основу вјеродостојне исправе мора садржавати захтјев за извршење у коме ће бити назначена вјеродостојна исправа на основу које се тражи извршење, подаци о стварно и мјесно надлежном суду, подаци о тражиоцу извршења и извршеника, потраживање чије се остварење тражи, средство којим извршење треба спровести, предмет извршења ако је познат и друге податке који су потребни за спровођење извршења.

Приједлог за извршење мора да садржи два посебна захтјева. Приједлог за извршење мора да садржи захтјев да суд извршенику наложи да плати одређени новчани износ који је одређен у вјеродостојној исправи. Рок у коме извршеник мора намирити потраживање је осам дана, а у мјеничним и чековним стварима три дана од дана достављања рјешења заједно са утврђеним трошковима. У приједлогу за извршење на основу вјеродостојне исправе тражилац извршења мора навести како средства којим ће се спровести извршење тако и предмет на коме треба спровести извршење¹¹.

---

¹⁰ О томе видјети, А. Узелац, *Како организирати ефикасно извршење неспорних тражбина? Компаративне напомене на темељу хрватских искуства*, Конференција "Како унаприједити извршни поступак у БиХ", Сарајево, мај, 2009. год., www.hjrc.ba

¹¹ Извршни суд доноси рјешење о извршењу на основу вјеродостојне исправе кад усвоји приједлог за извршење на основу ове исправе. Суд доноси ово рјешење на основу приједлога тражиоца извршења на основу вјеродостојне исправе без одржавања рочишта. Извршни суд ће одлуку донијети на основу списка. Специфичност овог рјешења састоји се у томе што доношењу рјешења о извршењу није претходило парнични поступак, већ суд, уколико су испуњени услови за његово доношење, на основу вјеродостојне исправе доноси рјешење о извршењу. Кад извршни суд прими приједлог за извршење на основу вјеродостојне исправе, суд ће прво утврдити да ли је допуштен па потом да ли је основан. Рјешење о извршењу на основу вјеродостојне исправе има одређену садржину. Ово рјешење мора да садржи, увод и изрек рјешења. Уколико је усвојен приједлог за извршење на основу вјеродостојне исправе рјешење не мора бити образложено. Поред тога, рјешење о извршењу на основу вјеродостојне

8. Тражилац извршења може у истом приједлогу за извршење истаћи више захтјева за извршење против истог извршеника. Услови за објективну кумулацију зависе од тога да ли се ради о испуњењу новчаног или неновчаног потраживања. Ако се ради о испуњењу новчаног потраживања да би тражилац извршења кумулирао више захтјева за извршења мора бити стварно и мјесно надлежан исти суд за све захтјева. Такође, у погледу свих захтјева мора бити предвиђена иста врста поступка.

Ако се ради о испуњењу неновчаних потраживања да би тражилац извршења истакао више захтјева, захтјеви се морају заснивати на истом чињеничном и правном основу, и мора бити предвиђена иста врста поступка. Није допуштена објективна кумулација новчаних и неновчаних потраживања.

Са захтјевом за извршење тражилац извршења може кумулирати и друге захтјеве који по правној природи нису захтјеви за извршење. Тако уз захтјев за извршење тражилац извршења може поставити захтјев за искључење односно изузеће судије или захтјев за признање стране судске одлуке.

9. Покретање извршног поступка изазива одређене процесно-правне и материјалноправне посљедице. С тим у вези нужно је утврдити кад је покренут извршни поступак. Моменат покретања извршног поступка није тешко утврдити ако је извршни поступак покренут по начелу диспозиције. У случају покретања поступка приједлогом за извршење, поступак је покренут у тренутку подношења приједлога.

исправе мора имати поуку о праву на правни лијек. Рјешење којим се приједлог за извршење на основу вјеродостојне исправе у потпуности или дјелимично одбија мора бити образложено. Диспозитив рјешења о извршењу на основу вјеродостојне исправе мора садржавати два дијела: 1) у првом дијелу суд утврђује да постоји потраживање тражиоца извршења и наређује извршенику да у року од осам дана, а у мјеничним и чековним стварима у року од три дана од дана достављања рјешења, намири потраживање заједно са утврђеним трошковима. Овај дио одлуке има кондемпнаторну правну природу и ако у поступку по приговору не буде укинута може да постане извршна исправа, 2) у другом дијелу суд одређује извршење ради остварења новчаног потраживања и овај дио рјешења представља „класично“ рјешење о извршењу. Према томе, у рјешењу о извршењу на основу вјеродостојне исправе суд истовремено донеси двије одлуке. Рјешење о извршењу на основу вјеродостојне исправе, доставља се банци тек пошто постане правноснажно, осим ако је извршење одређено на основу мјенице и чека са протестом и повратним рачуном ако су потребни ради заснивања потраживања.

Много је теже утврдити кад је покренут поступак по службеној дужности пошто правилима ЗИП није предвиђено кад се сматра да је извршни поступак покренут по службеној дужности. Суд ће по службеној дужности покренути поступак кад добије „пријаву“ од одређеног органа да је донесена одлука и да треба спровести поступак. Свакако тренутак достављања „пријаве“ не би се могао узети као моменат покретања извршног поступка. Пошто суд не покреће поступак приједлогом за извршење, предузимањем прве службене радње од стране суда морао би се узети за моменат покретања извршног поступка, а то је тренутак кад је суд донио рјешење о извршењу.

10. Покретање извршног поступка приједлогом за извршење изазива одређене процесноправне посљедице. То су: немогућност покретања још једног извршног поступка, тражилац извршења је изабрао надлежни суд, коначно је заснована надлежност суда који ће одредити извршење својом одлуком.

Материјалноправне посљедице покретања извршног поступка приједлогом су: прекида се ток рока застарјелости и ако тражилац извршења повуче приједлог за извршење или суд одбаци, одбије или стави ван снаге исти сматраће се да до прекида застарјелости није дошло, прекида се ток преклузивног рока у коме се може тражити извршење, стиче се одређено приоритетно право код намирења новчаног потраживања кад за намирење потраживања конкурише више тражилаца извршења.

11. Тражилац извршења може својом диспозитивном радњом довести до обустављања извршног поступка. За предузимање ове процесне радње није потребна сагласност извршеника. Тражилац извршења може повући приједлог у цјелости или дјелимично.

Једном повучени приједлог за извршење не спречава тражиоца извршења да поново покрене извршни поступак подношењем новог приједлога за извршење са истом садржином. Кад тражилац извршења повуче приједлог за извршење суд ће донијети рјешење којим ће обуставити извршни поступак у цјелини или дјелимично зависно од тога у ком је обиму тражилац извршења повукао приједлог.

Тражилац извршења је дужан извршенику накнадити, на његов захтјев, трошкове извршног поступка. Право да захтјева накнаду трошкова извршног поступка извршеник стиче кад је рјешење о извршењу достављено извршенику и извршеник изјави правни лијек. Ако је тражилац извршења повукао приједлог за извршење и извршеник није имао никакве трошкове по природи ствари у овом случају

он нема право да захтјева трошкове извршног поступка. Захтјев за накнаду трошкова извршног поступка извршеник је дужан поднијети у року од 15 дана од дана обустављања извршног поступка.

12. Преиначење приједлога за извршење могућно је у објективном смислу. Правилима ЗИП није изричито предвиђено преиначење приједлога у објективном смислу тако да долази у обзир сходна примјена правила ЗПП.

У току извршног поступка тражилац извршења може преиначити свој приједлог за извршење у објективном смислу. Тако тражилац извршења може накнадно предложити друго средство извршења умјесто првобитно предложеног. Кад извршни суд донесе рјешење о извршењу, па извршење не буде успјело, тражилац извршења може предложити да се утврди извршеникова имовина. По правилу, тражилац извршења преиначава свој приједлог за извршење кад се рјешење о извршењу не може спровести на одређеном предмету или одређеним средством.

До преиначења приједлога може доћи и након достављања резултата „истраге“ о имовини извршеника. У овом случају суд ће оставити рок да тражилац извршења измјени приједлог за извршење тако што га преиначава како би било могућно извршење.

За преиначење приједлога није потребан пристанак извршеника. Тражилац извршења може преиначити приједлог до окончања извршног поступка.

Ph. D. Ranka Račić
Faculty of Law in Eastern Sarajevo

INITIATION OF ENFORCEMENT PROCEEDINGS

Abstract

The basic procedural principles related to initiation of enforcement proceedings are the principle of disposition and the principle of officialdom. The primary procedural principle in respect of the initiative for opening of enforcement proceedings is the principle of disposition. The rules on enforcement proceedings envisage the initiation of enforcement proceedings ex-officio in the cases defined by law. Cases where enforcement proceedings are initiated according to the principle of officialdom are relatively numerous. Officially initiated enforcement proceedings are conducted in general interest of enforced collection of public-legal claims.

The enforcement petition as an act for initiation of enforcement proceedings differs in terms of contents and function depending whether the enforcement proceedings are initiated based on an enforceable document or based on an authentic document. If the court initiates the enforcement proceedings ex officio, there is no petition as an initial action to open the enforcement proceedings. The author pointed out these differences and specifics in the work.

Key words: *principle of disposition, principle of officialdom, initiation of enforcement proceedings, petition for enforcement based on enforceable document, petition for enforcement based on authentic document, bilateral enforcement proceedings, unilateral enforcement proceedings.*